

Magyar nyelv és irodalom törzsképzés

(Kód: MAGTANB1)

A végzettség megnevezése: "magyar alapszakos bölcész (zárójelben megjelölve a szakirányt)"

Tagozat: Nappali. Képzési szint: Főiskolai szintű alapképzés. A képzés jellege: Alapképzés.

Tanárképeség: nem tanárképes. Társítható-e: társítható. Munkanyelv: magyar.

Összesen: 180 kredit. Félévek száma: 6. Tantermi órák száma: 1570. Gyakorlati képzés: %.

A képzés célja:

A képzés célja olyan szakemberek képzése, akik a magyar és a világirodalom, valamint a magyar nyelv és általában a nyelvhasználat történetileg és szociológiailag változó formáiról, kialakulásának folyamatairól megbízható ismeretekkel rendelkeznek. Cél továbbá a nyelvi és irodalmi jelenségek értelmezéséhez szükséges alapvető eljárások megismertetése. A végzettek kellő mélységű elméleti ismeretekkel rendelkeznek a képzés második ciklusban történő folytatásához.

Képzési információ:

Felelős oktató(k): Nagy Imre

A képzés felépítése

MK-1 Alapképzés

A mérföldkő teljesítése **kötelező**.

Min.: 20 kredit.

Legalább 2 almérkőldkő teljesítendő.

MK-1.1 Közös bölcész alapozó (szimbolikus mérföldkő)

A mérföldkő teljesítése **kötelező**.

Leírás: Szimbolikus mérföldkő Min.: 10 kredit.

MK-1.2 Kommunikáció írásban és szóban

A mérföldkő teljesítése **kötelező**.

Kötelező tantárgyak: MRNB01 (2k), MRNB03 (4k), MRNB04 (2k), MRNB05 (2k).

Min.: 10 kredit.

MK-2 Szakmai törzsanyag

A mérföldkő teljesítése **kötelező**.

Min.: 96 kredit.

Legalább 2 almérkőldkő teljesítendő.

MK-2.1 Irodalomtudomány

A mérföldkő teljesítése **kötelező**.

Kötelező tantárgyak: MRNB06 (6k), MRNB07 (6k), MRNB08 (8k), MRNB13 (6k), MRNB14 (8k), MRNB17 (24k).

Min.: 58 kredit.

MK-2.2 Nyelvtudomány

A mérföldkő teljesítése **kötelező**.

Kötelező tantárgyak: MRNB02 (2k), MRNB09 (12k), MRNB10 (2k), MRNB11 (6k), MRNB12 (4k), MRNB15 (2k), MRNB16 (2k), MRNB18 (8k).

Min.: 38 kredit.

MK-3 Záródolgozat

A mérföldkő teljesítése **kötelező**.

Kötelező tantárgyak: MRNB19 (4k).

Min.: 4 kredit.

MK-4 Szabadon választható 50 kredit

A mérföldkő teljesítése **kötelező**.

Leírás: Szimbolikus mérföldkő! Min.: 50 kredit.
Legalább 1 alméröldkő teljesítendő.

MK-4.1 Minor képzés

A mérföldkő teljesítése **nem kötelező**.

Leírás: Szimbolikus mérföldkő! Min.: 50 kredit.

MK-4.2 Részterületi specializáció

A mérföldkő teljesítése **nem kötelező**.

Leírás: Szimbolikus mérföldkő! Min.: 50 kredit.

MK-4.3 Szakirány

A mérföldkő teljesítése **nem kötelező**.

Leírás: Szimbolikus mérföldkő! Min.: 50 kredit.

MK-5 Pedagógiai-pszichológiai modul, vagy szabadon választható tárgyak

A mérföldkő teljesítése **kötelező**.

Leírás: Szimbolikus mérföldkő! Min.: 10 kredit.

Tantárgyak, tárgyelemek

"MRNB Magyar nyelv és irodalom törzsképzés" modul

MRNB01 Kommunikáció szóban és írásban I.

Felelős tanszék: Nyelvtudományi Tanszék

Felelős oktató: Kleiber Judit

Teljesítendő min. 2 kredit.

MRNB0101 Logika és szemiotika

Kötelező [Szeminárium] 2ó/2k

Teljesítés módja: Gyakorlati jegy

Meghirdetés: őszi félév. Javasolt felvétel: 1. félév.

Megjegyzés: A tantárgy keretében a hallgatók megismerkedhetnek a sikeres kommunikáció néhány alapvető elemével, betekintést nyernek a logika és a szemiotika alapfogalmaiba. Kötelező olvasmányok: Ruzsa Imre - Máté András: Bevezetés a modern logikába. Osiris, Budapest, 1977. Kárpáti Eszter (szerk.): Szöveggyűjtemény a szemiotika tanulmányozásához. Budapest, Aula, 2003.

MRNB02 Fonetika

Felelős tanszék: Nyelvtudományi Tanszék

Felelős oktató: Kassai Ilona

Teljesítendő min. 2 kredit.

MRNB0201 Fonetika előadás

Kötelező [Előadás] 1ó/1k

Teljesítés módja: Kollokvium

Meghirdetés: őszi félév. Javasolt felvétel: 1. félév.

Megjegyzés: A fonetika tantárgy célja az, hogy a hallgató számára tisztázza a beszéd építőköveinek és ezek szerveződésének mikéntjét a beszélő és a hallgató, illetőleg ma már az ezeket helyettesíteni képes mesterséges beszélő és a beszédet mesterségesen felismerő rendszerek között kialakuló kommunikáció folyamatában. Ennek megfelelően a kurzus középpontjában a beszéd körfolyamata áll, melynek körülménye a tudományos ismeretek aktuális szintjéről történik meg. Ahol a téma megkívánja, a tantárgy kitekint a jelenségek filo- és ontogenetikus vonatkozásaira, felvillantva ezzel a történeti szemléletet, valamint rendellenes megnyilvánulásaira, helyet adva ekképpen a normától való eltérés egyik gyakori forrásának. Kötelező olvasmányok: Kassai Ilona: Fonetika. Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest, 1998. Elekfi László □ Wacha Imre: Az értelmes beszéd hangzása. Szemimpex Kiadó, Budapest, 2004. A hangok. In: Kenesei István (szerk.) A nyelv és a nyelvek. Corvina, Budapest, 2004, 65-76.

MRNB0202 Fonetika szeminárium

Kötelező [Szeminárium] 1ó/1k

Teljesítés módja: Gyakorlati jegy

Meghirdetés: őszi félév. Javasolt felvétel: 1. félév.

MRNB03 Kommunikáció szóban és írásban II.
Felelős tanszék: Nyelvtudományi Tanszék
Felelős oktató: Viszket Anita
Teljesítendő min. 4 kredit és min. 1 tárgyelem.

MRNB0301 Tudományos írásmű
[Előadás/Szeminárium] 2ó/4k
Teljesítés módja: K és / vagy Gy
Meghirdetés: tavaszi félév. Javasolt felvétel: 2. félév.

MRNB0302 Ember és számítógép
[Előadás/Szeminárium] 2ó/4k
Teljesítés módja: K és / vagy Gy
Meghirdetés: tavaszi félév. Javasolt felvétel: 2. félév.
Megjegyzés: A tantárgy keretében a hallgatók megismerkedhetnek a sikeres kommunikáció néhány alapvető elemével, külön foglalkozunk továbbá az ember és számítógép kommunikációjával is. Kötelező olvasmányok: Prószéky Gábor, Kis Balázs: Számítógéppel emberi nyelven. Intelligens szövegkezelés számítógéppel, Szak Kiadó, 1999.

MRNB0303 Könyvtárismeret
[Előadás/Szeminárium] 2ó/4k
Teljesítés módja: K és / vagy Gy
Meghirdetés: tavaszi félév. Javasolt felvétel: 2. félév.
Megjegyzés: A tantárgyban a kurzusok teljesítésének feltétele a tanszéki szakkönyvtárban folytatott szakmai gyakorlat. Mivel gyakornokokat csak korlátozott létszámban tudunk foglalkoztatni, ezért azt itt meghirdetett kurzusok felvételéhez oktatói jóváhagyás szükséges.

MRNB0304 Egyéb kurzusok az emberi kommunikációról
[Előadás/Szeminárium] 2ó/4k
Teljesítés módja: K és / vagy Gy
Meghirdetés: tavaszi félév. Javasolt felvétel: 2. félév.

MRNB04 Helyesírás
Felelős tanszék: Nyelvtudományi Tanszék
Felelős oktató: Gúti Erika
Teljesítendő min. 2 kredit.

MRNB0401 Helyesírás
Kötelező [Előadás/Szeminárium] 2ó/2k
Teljesítés módja: K és / vagy Gy
Meghirdetés: tavaszi félév. Javasolt felvétel: 2. félév.
Megjegyzés: A kurzuson a magyar helyesírás alapelveit, a nem latin betűs tulajdonnevek és a gyakran használt új keletű idegen szavak írásmódját, valamint a központozást tekintjük át. Kötelező olvasmányok: Deme L.-Fábián P.-Tóth E: Magyar helyesírási szótár. Akadémiai Kiadó. Budapest. 2000. 587 p. A magyar helyesírás szabályai. Akadémiai Kiadó. Budapest. 2000. 487 p. Noll Katalin: Helyesírás mindenkinek. Mozaik Kiadó. Szeged. 2001.

MRNB05 Stilisztika
Felelős tanszék: Nyelvtudományi Tanszék
Felelős oktató: Dóla Mónika
Teljesítendő min. 2 kredit.

MRNB0501 Stilisztika
Kötelező [Előadás] 2ó/2k
Teljesítés módja: Kollokvium
Meghirdetés: tavaszi félév. Javasolt felvétel: 2. félév.
Megjegyzés: Témakörök: (1) A stílus fogalma és hírértéke (2) Konnotáció, evokáció, regiszter. A szóhangulat forrásai (3) A nyelv zenei és képi stílusesszkezeinek rendszere Kötelező olvasmányok: Fábián Pál - Szathmári István - Terestyéni Ferenc: A magyar stilisztika vázlat. Tank. 1977 (4). Fónagy Iván: A stílus hírértéke. ÁNyT I. (1963) Fónagy Iván: A beszéd kettős kódolása. ÁNyT IV. (1966) Fónagy Iván: Nyelvek a nyelvben. ÁNyT XII. (1978) Fónagy Iván: A költői nyelvről. Corvina, 1999. Tolcsvai Nagy Gábor: A magyar nyelv stilisztikája. N. Tank. 1996. Tolcsvai Nagy Gábor: A stílus. In: Kiefer Ferenc (szerk.): A magyar nyelv kézikönyve. Akadémiai K., Bp. 2003. 256-268. Zolnai Béla: Nyelv és hangulat. Gondolat, Bp. 1964

MRNB06 Régi Magyarországi Irodalom

Felelős tanszék: Klasszikus Irodalomtörténeti és Összehasonlító Irodalomtudományi Tanszék

Felelős oktató: Jankovits László

Teljesítendő min. 6 kredit.

MRNB0601 Régi Magyarországi Irodalom I.**Kötelező** [Előadás] 2ó/2k

Teljesítés módja: Kollokvium

Meghirdetés: őszi félév. Javasolt felvétel: 1. félév.

Megjegyzés: A tantárgy célja alapvető ismeretek átadása a középkori, a reneszánsz és a barokk kori magyarországi irodalom következő területein: az irodalmi intézmény környezete, felépítése és történeti változatai; az irodalom helye a tudományok korabeli rendszereiben; az egyes korszakokra vonatkozó retorikai és poétikai tanítás; a szerzői életmű és életpálya mintái; a szövegek típusai és a szövegek értelmezésének eljárásai.

MRNB0602 Régi Magyarországi Irodalom II.**Kötelező** [Előadás] 2ó/2k

Teljesítés módja: Kollokvium

Meghirdetés: tavaszi félév. Javasolt felvétel: 2. félév.

Megjegyzés: A tantárgy célja alapvető ismeretek átadása a középkori, a reneszánsz és a barokk kori magyarországi irodalom következő területein: az irodalmi intézmény környezete, felépítése és történeti változatai; az irodalom helye a tudományok korabeli rendszereiben; az egyes korszakokra vonatkozó retorikai és poétikai tanítás; a szerzői életmű és életpálya mintái; a szövegek típusai és a szövegek értelmezésének eljárásai.

MRNB0603 Régi Magyarországi Irodalom szeminárium**Kötelező** [Szeminárium] 2ó/2k

Teljesítés módja: Gyakorlati jegy

Meghirdetés: tavaszi félév. Javasolt felvétel: 2. félév.

Megjegyzés: A tantárgy célja alapvető ismeretek átadása a középkori, a reneszánsz és a barokk kori magyarországi irodalom következő területein: az irodalmi intézmény környezete, felépítése és történeti változatai; az irodalom helye a tudományok korabeli rendszereiben; az egyes korszakokra vonatkozó retorikai és poétikai tanítás; a szerzői életmű és életpálya mintái; a szövegek típusai és a szövegek értelmezésének eljárásai.

MRNB07 Klasszikus Magyar Irodalom

Felelős tanszék: Klasszikus Irodalomtörténeti és Összehasonlító Irodalomtudományi Tanszék

Felelős oktató:

Teljesítendő min. 6 kredit.

MRNB0701 A felvilágosodás magyar irodalma**Kötelező** [Előadás] 2ó/2k

Teljesítés módja: Kollokvium

Meghirdetés: tavaszi félév. Javasolt felvétel: 2. félév.

Megjegyzés: Felvilágosodás és modernség. Az 1772-es korszakküszöb problematikája és más periodizációs kérdések. A magyar felvilágosodás irodalomszemlélete, a korszak kritikátörténeti aspektusa. Ízléstörténeti kérdések. Irodalmi megújulás az érzékenység jegyében. Bessenyei György és íróbarátai. Felvilágosodás kori líránk Csokonai előtt. A versújítás. A nyelvkérdés. A magyar dráma funkcióváltása. Iskola és színház. A magyar regény születése. Kármán József és kortársai. Csokonai Vitéz Mihály és íróbarátai. A kilencvenes évek: folytonosság vagy fordulat?

MRNB0702 Magyar irodalom a reformkortól a 20. századig**Kötelező** [Előadás] 2ó/2k

Teljesítés módja: Kollokvium

Meghirdetés: őszi félév. Javasolt felvétel: 3. félév.

Megjegyzés: A magyar klasszika és romantika folyamatai (nyelvújítás, irodalmi viták, írói körök) és fontosabb szerzői: Kazinczy, Berzsenyi, Kölcsey, Vörösmarty, Petőfi. A korszak eszme-, és mentalitástörténeti tendenciáinak általános ismertetése (nemzethalál-gondolat, passzív ellenállás, tényfelülbírálás stb.). Műfaj történeti kérdések: a líra helyzete (Arany, Tompa, Vajda); a regény virágzása (Jókai, Kemény, Mikszáth); a verses regény problémái. A korszak intézmény-, és sajtótörténete. A korszak esztétikai kérdései (pl. tragikum-vita). A korszak polémiái (kelmeiség-viták, Vadrózsa-pőr stb.). A korszakra jellemző kritikátörténeti terminusainak értelmezése. Egyes kritikusok nézetei (Erdélyi, Gyulai, Greguss,

Salamon). Madách és kultusza. Arany János életműve és kultusza. Jókai Mór életműve és kultusza. Kemény Zsigmond sajátos helye. Mikszáth Kálmán novella- és regényírása.

MRNB0703 Klasszikus magyar irodalom szeminárium

Kötelező [Szeminárium] 2ó/2k

Teljesítés módja: Gyakorlati jegy

Meghirdetés: őszi félév. Javasolt felvétel: 3. félév.

Megjegyzés: Felvilágosodás és modernség. Az 1772-es korszakküszöb problematikája és más periodizációs kérdések. A magyar felvilágosodás irodalomszemlélete, a korszak kritikátörténeti aspektusa. Ízléstörténeti kérdések. Irodalmi megújulás az érzékenység jegyében. Bessenyei György és íróbarátai. Felvilágosodás kori líránk Csokonai előtt. A versújítás. A nyelvkérdés. A magyar dráma funkcióváltása. Iskola és színház. A magyar regény születése. Kármán József és kortársai. Csokonai Vitéz Mihály és íróbarátai. A kilencvenes évek: folytonosság vagy fordulat? A magyar klasszika és romantika folyamatai (nyelvújítás, irodalmi viták, írói körök) és fontosabb szerzői: Kazinczy, Berzsenyi, Kölcsey, Vörösmarty, Petőfi. A korszak eszme-, és mentalitástörténeti tendenciáinak általános ismertetése (nemzethalál-gondolat, passzív ellenállás, tényfelülbírálás stb.). Műfaj történeti kérdések: a líra helyzete (Arany, Tompa, Vajda); a regény virágzása (Jókai, Kemény, Mikszáth); a verses regény problémái. A korszak intézmény-, és sajtótörténete. A korszak esztétikai kérdései (pl. tragikum-vita). A korszak polémiái (kelmeiség-viták, Vadrózsa-pör stb.). A korszakra jellemző kritikátörténeti terminusainak értelmezése. Egyes kritikusok nézetei (Erdélyi, Gyulai, Greguss, Salamon). Madách és kultusza. Arany János életműve és kultusza. Jókai Mór életműve és kultusza. Kemény Zsigmond sajátos helye. Mikszáth Kálmán novella- és regényírása.

MRNB08 Világirodalom

Felelős tanszék: Klasszikus Irodalomtörténeti és Összehasonlító Irodalomtudományi Tanszék

Felelős oktató:

Teljesítendő min. 8 kredit.

MRNB0801 Világirodalom a kezdetektől a felvilágosodásig előadás

Kötelező [Előadás] 2ó/2k

Teljesítés módja: Kollokvium

Meghirdetés: tavaszi félév. Javasolt felvétel: 2. félév.

Megjegyzés: A tantárgy oktatásának célja, hogy a hallgatókat megbízható ismeretekkel lássa el a világirodalom történetileg és szociológiailag változó formáiról. A hallgatók megismerkednek a világirodalom legfontosabb alkotásaival az ókortól napjainkig úgy, hogy az alkotások ismeretéhez hozzájárul az értelmezésükhöz szükséges elmélet-történeti hagyomány. Az oktatás elvi alapja, egyrészt az, hogy a világirodalom a különböző nemzeti, regionális irodalmak egymással összevetve értelmezendő alkotásaiból áll, másrészt az, hogy a művek értelmezését a történeti környezet, a korstílusok, a műfajok átalakulásának ismerete segíti.

MRNB0802 Világirodalom a felvilágosodástól a 20. századig előadás

Kötelező [Előadás] 2ó/2k

Teljesítés módja: Kollokvium

Meghirdetés: őszi félév. Javasolt felvétel: 3. félév.

Megjegyzés: A tantárgy oktatásának célja, hogy a hallgatókat megbízható ismeretekkel lássa el a világirodalom történetileg és szociológiailag változó formáiról. A hallgatók megismerkednek a világirodalom legfontosabb alkotásaival az ókortól napjainkig úgy, hogy az alkotások ismeretéhez hozzájárul az értelmezésükhöz szükséges elmélet-történeti hagyomány. Az oktatás elvi alapja, egyrészt az, hogy a világirodalom a különböző nemzeti, regionális irodalmak egymással összevetve értelmezendő alkotásaiból áll, másrészt az, hogy a művek értelmezését a történeti környezet, a korstílusok, a műfajok átalakulásának ismerete segíti.

MRNB0803 20. századi világirodalom előadás

Kötelező [Előadás] 2ó/2k

Teljesítés módja: Kollokvium

Meghirdetés: tavaszi félév. Javasolt felvétel: 4. félév.

Megjegyzés: A tantárgy oktatásának célja, hogy a hallgatókat megbízható ismeretekkel lássa el a világirodalom történetileg és szociológiailag változó formáiról. A hallgatók megismerkednek a világirodalom legfontosabb alkotásaival az ókortól napjainkig úgy, hogy az alkotások ismeretéhez hozzájárul az értelmezésükhöz szükséges elmélet-történeti hagyomány. Az oktatás elvi alapja, egyrészt az, hogy a világirodalom a különböző nemzeti, regionális irodalmak egymással összevetve

értelmezendő alkotásaiból áll, másrészt az, hogy a művek értelmezését a történeti környezet, a korstílusok, a műfajok átalakulásának ismerete segíti.

MRNB0804 Komparatiztika szeminárium

Kötelező [Szeminárium] 2ó/2k

Teljesítés módja: Gyakorlati jegy

Meghirdetés: tavaszi félév. Javasolt felvétel: 6. félév.

Megjegyzés: Az előadásokon megismert világirodalmi folyamatok komparatív (összehasonlító) elvű megközelítése. Az egyes szemináriumok célja a magyar nyelvű szövegek világirodalmi mintáinak, párhuzamainak, egyéb kapcsolatainak vizsgálata.

MRNB09 Leíró magyar nyelvtan

Felelős tanszék: Nyelvtudományi Tanszék

Felelős oktató: Alberti Gábor

Teljesítendő min. 12 kredit.

MRNB0901 Mondattan I. előadás

Kötelező [Előadás] 2ó/2k

Teljesítés módja: Kollokvium

Meghirdetés: tavaszi félév. Javasolt felvétel: 2. félév.

Megjegyzés: A leíró magyar nyelvtan tantárgyon belül - a modernség pécsi hagyománya - alapján a magyar nyelvleírasi területeket az ezredvég korszerű tudományos ismereteire alapozva, a formális eszköztár bemutatását sem mellőzve, ám mindenkor a leírás alaposágát az előtérbe állítva kívánjuk bemutatni. Célunk ezzel kapcsolatban a magas szintű, megbízható elemzési képesség kibontakoztatása. Célunk továbbá a strukturalizmus lényegének a megértése: egy elmélet elemei a teljes elmélet ismeretében értékelhetőek -- ezért attól sem riadhatunk vissza, hogy minél teljesebb képet próbáljunk adni a modern nemzetközi nyelvtudomány világáról. Kötelező olvasmányok: Kiefer Ferenc szerk.: Strukturális magyar nyelvtan. I-III. Akadémiai Kiadó, Budapest. 1992-2000 É. Kiss K., Kiefer F. és Siptár P.: Új magyar nyelvtan. Budapest, Osiris. 1998. Alberti Gábor és Medve Anna: Generatív grammatikai gyakorlókönyv. Janus/Books, Budapest. 2002.

MRNB0902 Mondattan I. szeminárium

Kötelező [Szeminárium] 2ó/2k

Teljesítés módja: Gyakorlati jegy

Meghirdetés: tavaszi félév. Javasolt felvétel: 2. félév.

MRNB0903 Mondattan II. előadás

Kötelező [Előadás] 2ó/2k

Teljesítés módja: Kollokvium

Meghirdetés: őszi félév. Javasolt felvétel: 3. félév.

MRNB0904 Mondattan II. szeminárium

Kötelező [Szeminárium] 2ó/2k

Teljesítés módja: Gyakorlati jegy

Meghirdetés: őszi félév. Javasolt felvétel: 3. félév.

MRNB0905 Morfológia előadás

Kötelező [Előadás] 2ó/2k

Teljesítés módja: Kollokvium

Meghirdetés: tavaszi félév. Javasolt felvétel: 4. félév.

MRNB0906 Morfológia szeminárium

Kötelező [Szeminárium] 2ó/2k

Teljesítés módja: Gyakorlati jegy

Meghirdetés: tavaszi félév. Javasolt felvétel: 4. félév.

MRNB10 Szövegten

Felelős tanszék: Nyelvtudományi Tanszék

Felelős oktató: Kárpáti Eszter

Teljesítendő min. 2 kredit.

MRNB1001 Szövegten

Kötelező [Szeminárium] 2ó/2k

Teljesítés módja: Gyakorlati jegy

Meghirdetés: őszi félév. Javasolt felvétel: 3. félév.

Megjegyzés: A tantárgy keretében a hallgatók megismerkedhetnek a szövegten legfőbb kérdéseivel. A szemináriumon a szövegek elemzéséhez kínálunk fel

eszközöket: vizsgáljuk nyelvészeti és kommunikációs szempontból; a történetgrammatikák segítségével; a beszédaktus-, és a forgatókönyv-elmélet tükrében; a Petőfi-féle szemiotikai textológia eszközeivel. Kötelező olvasmányok: de Beaugrande-Dressler: Bevezetés a szövegnyelvészetbe. Budapest, Corvina, 2000. Petőfi S. János: A szöveg mint komplex jel. Budapest, Akadémiai Kiadó, 2004. Pléh-Síklaki-Terestyéni (szerk.): Nyelv - Kommunikáció - Cselekvés. Budapest, Osiris, 1997.

MRNB11 Nyelvtörténet

Felelős tanszék: Nyelvtudományi Tanszék

Felelős oktató: Fancsaly Éva

Teljesítendő min. 6 kredit.

MRNB1101 Történeti hangtan

Kötelező [Előadás/Szeminárium] 2ó/2k

Teljesítés módja: K és / vagy Gy

Meghirdetés: őszi félév. Javasolt felvétel: 3. félév.

Megjegyzés: A nyelvtörténet tantárgyain belül a hallgatók a következő témákkal ismerkedhetnek meg három részletben (hangtan, alaktan, nyelvmélekek): A magyar nyelv hang- és alaktanának története az ómagyar/középmagyar kor végéig.

Elsősorban nyelvünk szabálytalanságának okait vizsgáljuk (mgh-harmónia szabálytalanságai, a tőtipusok kialakulása, a gy hangunk írása, stb.), másrészt a grammatikai rendszerünk kialakulását követjük nyomon a nyelvmélekeink segítségével. A legfontosabb nyelvmélekek bemutatásával a magyar nyelvtörténet kurzuson tanultak alapján elemezzük nyelvmélekeink előforduló hangtani, alaktani és mondattani sajátosságokat. Az uráli/finnugor nyelvcsaládba tartozó népek hagyományos és mai életének, történelmének bemutatása az ott járt kutatók leírásai, folklórjuk, szépirodalmuk és ismeretterjesztő és dokumentumfilmek segítségével. Kötelező olvasmányok: Bereczki Gábor: A magyar nyelv finnugor alapjai. Universitas, Budapest, 2003. Kiss Jenő-Pusztai Ferenc (szerk.): Magyar nyelvtörténet. Osiris Bp., 2003. Molnár József, Simon Györgyi szerk. Magyar nyelvmélekek. Tankönyvkiadó, Bp., 1980. Hajdó Péter: Bevezetés az uráli nyelvtudományba. Tankönyvkiadó, Budapest, 1966. Mészöly Gedeon: Ómagyar szövegek nyelvtörténeti magyarázatokkal. Tankönyvkiadó, Budapest, 1956.

MRNB1102 Történeti alaktan

Kötelező [Előadás/Szeminárium] 2ó/2k

Teljesítés módja: K és / vagy Gy

Meghirdetés: tavaszi félév. Javasolt felvétel: 4. félév.

MRNB1103 Nyelvmélekek

Kötelező [Előadás/Szeminárium] 2ó/2k

Teljesítés módja: K és / vagy Gy

Meghirdetés: őszi félév. Javasolt felvétel: 5. félév.

MRNB12 Nyelv és társadalom

Felelős tanszék: Nyelvtudományi Tanszék

Felelős oktató: Lengyel Zsolt

Teljesítendő min. 4 kredit.

MRNB1201 Pszicholingvisztika

Kötelező [Előadás/Szeminárium] 2ó/2k

Teljesítés módja: K és / vagy Gy

Meghirdetés: őszi félév. Javasolt felvétel: 3. félév.

Megjegyzés: A tantárgy keretein belül a diákok megismerkedhetnek a pszicholingvisztika főbb területeivel, mint például a nyelvi jel megértéséhez és észleléséhez szükséges agyi folyamatok, gyermeknyelv, nyelvi zavarok stb). Kötelező olvasmányok: Gósy Mária: Pszicholingvisztika. Corvina Kiadó, Budapest, 1999.

Pinker, Steven: A nyelvi ösztön. Typotex, Budapest, 1999. Pléh Csaba; Lukács

Ágnes: A magyar morfológia pszicholingvisztikája. Osiris, Budapest, 2001.

MRNB1202 Szociolingvisztika

Kötelező [Előadás/Szeminárium] 2ó/2k

Teljesítés módja: K és / vagy Gy

Meghirdetés: őszi félév. Javasolt felvétel: 5. félév.

Megjegyzés: A tantárgy keretein belül a diákok megismerkedhetnek a szociolingvisztika főbb területeivel, mint például területi és társadalmi nyelvváltozatok, szekuláris nyelvészet, nyelvi kontaktjelenségek, nyelvpolitika-nyelvtervezés, nyelv és oktatás. Kötelező olvasmányok: Wardhaugh, R.:

Szociolingvisztika. Osiris Kiadó. Budapest. 2002. 364 p. Lengyel Zsolt - Navracsics Judit - Szabari Krisztina - Szépe György: Szociolingvisztika. Budapest-Pécs-Veszprém. 1996. 135 p. Kiss Jenő: Társadalom és nyelvhasználat. Szociolingvisztikai alapfogalmak. Nemzeti Tankönyvkiadó. Budapest. 1995. 318 p. Szépe György-Pap Mária (szerk.): Társadalom és nyelv. Szociolingvisztikai írások. Gondolat Kiadó. Budapest. 1975.

MRNB13 Irodalomelmélet

Felelős tanszék: Modern Irodalomtörténeti és Irodalomelméleti Tanszék

Felelős oktató:

Teljesítendő min. 6 kredit.

MRNB1301 Klasszikus irodalomtudományi iskolák

Kötelező [Előadás] 2ó/2k

Teljesítés módja: Kollokvium

Meghirdetés: őszi félév. Javasolt felvétel: 3. félév.

Megjegyzés: Az irodalomelméleti képzés célja az irodalomtudomány történetének megismertetése, illetve olyan fontos, elméleti problémák tematikus tárgyalása, melyek az irodalom tanulmányozása során (különbéle történeti kontextusokban is) felmerülnek. A képzés szakaszai: 1. Irányzatok a pozitívizmustól a strukturalizmusig, 2. Irányzatok a strukturalizmustól napjainkig, 3. Napjaink irodalomelméleti iskolái. Az ismeretcsoport elsajátítása után a hallgatók képesek önállóan tájékozódni a tárgyalt elméleti iskolák irodalomfogalmainak és interpretációs elveinek rendszerében. Ismereteiket a szövegértelmezés során is alkalmazzák.

MRNB1302 Jelenkori irodalomtudományi iskolák

Kötelező [Előadás] 2ó/2k

Teljesítés módja: Kollokvium

Meghirdetés: tavaszi félév. Javasolt felvétel: 4. félév.

Megjegyzés: Az irodalomelméleti képzés célja az irodalomtudomány történetének megismertetése, illetve olyan fontos, elméleti problémák tematikus tárgyalása, melyek az irodalom tanulmányozása során (különbéle történeti kontextusokban is) felmerülnek. A képzés szakaszai: 1. Irányzatok a pozitívizmustól a strukturalizmusig, 2. Irányzatok a strukturalizmustól napjainkig, 3. Napjaink irodalomelméleti iskolái. Az ismeretcsoport elsajátítása után a hallgatók képesek önállóan tájékozódni a tárgyalt elméleti iskolák irodalomfogalmainak és interpretációs elveinek rendszerében. Ismereteiket a szövegértelmezés során is alkalmazzák.

MRNB1303 Poétika és narratológia

Kötelező [Előadás] 2ó/2k

Teljesítés módja: Kollokvium

Meghirdetés: őszi félév. Javasolt felvétel: 5. félév.

MRNB14 Modern magyar irodalom

Felelős tanszék: Modern Irodalomtörténeti és Irodalomelméleti Tanszék

Felelős oktató:

Teljesítendő min. 8 kredit.

MRNB1401 A 20. század első felének irodalma előadás

Kötelező [Előadás] 2ó/2k

Teljesítés módja: Kollokvium

Meghirdetés: őszi félév. Javasolt felvétel: 5. félév.

Megjegyzés: A hallgatók az irodalomtörténeti rendszerezés már elsajátított szempontjait alkalmazva képet alkotnak az irodalmi modernség legfontosabb sajátosságairól, eszmetörténeti háttéréről, irányzatairól és fázisairól. A program célja, hogy a hallgatók elmélyült ismereteket szerezzenek a modern magyar irodalom köréből Vajdától Oraveczig, Krúdytól Esterházyig. A képzés szakaszai: 1. A magyar modernség kezdetei, A magyar modernség középső időszaka, 2. Jelenkori magyar irodalom.

MRNB1402 Szeminárium a 20. század első felének magyar irodalmából

Kötelező [Szeminárium] 2ó/2k

Teljesítés módja: Gyakorlati jegy

Meghirdetés: őszi félév. Javasolt felvétel: 5. félév.

Megjegyzés: A hallgatók az irodalomtörténeti rendszerezés már elsajátított szempontjait alkalmazva képet alkotnak az irodalmi modernség legfontosabb sajátosságairól, eszmetörténeti háttéréről, irányzatairól és fázisairól. A program célja, hogy a hallgatók elmélyült ismereteket szerezzenek a modern magyar irodalom köréből Vajdától Oraveczig, Krúdytól Esterházyig. A képzés szakaszai: 1. A

magyar modernség kezdetei, a magyar modernség középső időszaka, 2. Jelenkori magyar irodalom. Elsődleges tájékozódás és az önálló műértelmezés képességének gyakorlása.

MRNB1403 A 20. század második felének irodalma előadás

Kötelező [Előadás] 2ó/2k

Teljesítés módja: Kollokvium

Meghirdetés: tavaszi félév. Javasolt felvétel: 6. félév.

Megjegyzés: ÚÚA hallgatók az irodalomtörténeti rendszerezés már elsajátított szempontjait alkalmazva képet alkotnak az irodalmi modernség legfontosabb sajátosságairól, eszmetörténeti háttéréről, irányzatairól és fázisairól. A program célja, hogy a hallgatók elmélyült ismereteket szerezzenek a modern magyar irodalom köréből Vajdától Oraveczig, Krúdytól Esterházig. A képzés szakaszai: 1. A magyar modernség kezdetei, a magyar modernség középső időszaka, 2. Jelenkori magyar irodalom

MRNB1404 Szeminárium a 20. század második felének magyar irodalmából

Kötelező [Szeminárium] 2ó/2k

Teljesítés módja: Gyakorlati jegy

Meghirdetés: tavaszi félév. Javasolt felvétel: 6. félév.

Megjegyzés: A hallgatók az irodalomtörténeti rendszerezés már elsajátított szempontjait alkalmazva képet alkotnak az irodalmi modernség legfontosabb sajátosságairól, eszmetörténeti háttéréről, irányzatairól és fázisairól. A program célja, hogy a hallgatók elmélyült ismereteket szerezzenek a modern magyar irodalom köréből Vajdától Oraveczig, Krúdytól Esterházig. A képzés szakaszai: 1. A magyar modernség kezdetei, a magyar modernség középső időszaka, 2. Jelenkori magyar irodalom. Elsődleges tájékozódás és az önálló műértelmezés képességének gyakorlása.

MRNB15 Jelentés

Felelős tanszék: Nyelvtudományi Tanszék

Felelős oktató: Szűcs Tibor

Teljesítendő min. 2 kredit.

MRNB1501 Jelentés

Kötelező [Előadás] 2ó/2k

Teljesítés módja: Kollokvium

Meghirdetés: őszi félév. Javasolt felvétel: 5. félév.

Megjegyzés: Témakörök: (1) A jelentés általános kérdései; rendszere. Szemiotika és szemantika. Általános és magyar jelentés. Leíró és történeti jelentés. Szó-, mondat- és szövegjelentés. A nyelvi jel és a jelentés. Jelentés és kommunikáció (2) A jelentés fogalma, összetevői és fajtái. A jel kognitív és kommunikatív funkciói. (3) A hangalak és a jelentés viszonya - minőségi és mennyiségi szempontból. A motiváció. Jelentési szócsoportok az alak és a jelentés viszonya szerint. (4) A szóhangulat és forrásai. Jelentés és stílus. Konnotáció (5) A jelentésváltozások (okai, lefolyása, eredménye). A névátvitel és a jelentésátvitel. A metafora és a metonímia. Etimológia (6) Jelentés - rendszer. Jelek és jelkapcsolatok jelentése. Frazeológia. (7) A tulajdonnév jelentése és funkciója (8) Lexikológia és lexikográfia. A szókészlet rétegződése. A magyar szókincs jellemzése Kötelező olvasmányok: Bencze Lóránt: Mikor - miért - kinek - hogyan? Corvinus, 1996. 118-130. Károly Sándor: Általános és magyar jelentés. Akadémiai K. 1970. Kiefer Ferenc: Jelentélmélet. Corvina, 1999. Gombocz Zoltán: Jelentés (A magyar történeti nyelvtan vázlata - IV.) Pécs, 1926 (Új kiadása: Jelentés és nyelvtörténet. Akadémiai K., 1997. 129-194.) Hadrovics László: Magyar történeti jelentés (Rendszeres gyakorlati szókincsvizsgálat). Akadémiai K. 1992. Szilágyi N. Sándor: Hogyan teremtsünk világot? Rávezetés a nyelvi világ vizsgálatára. Erdélyi Tankönyvtanács, Kolozsvár 1996. 11-58.

MRNB16 Finnugrisztika

Felelős tanszék: Nyelvtudományi Tanszék

Felelős oktató: Fancsaly Éva

Teljesítendő min. 2 kredit.

MRNB1601 Finnugrisztika

Kötelező [Előadás] 2ó/2k

Teljesítés módja: Kollokvium

Meghirdetés: tavaszi félév. Javasolt felvétel: 6. félév.

Megjegyzés: Nyelvrokonság, genetikai rokonság, kulturális rokonság. A nyelvek osztályozása és problémái. A fontosabb nyelvcsaládok. Az uráli nyelvcsalád. Az uráli

népek bemutatása, csoportosítási lehetőségek. Az uráli/finnugor és az ugor őshaza. A nyelvrokonság bizonyítékai. A nép és a nyelv. A nyelvcsere és kétnyelvűség. Elméletek (pl. László Gyula, Badiny Jós Ferenc és Baráth Tibor, Kiszely István stb.). Összefoglalás: Finnugor nyelv-e a magyar? Finnugor nép-e a magyar? Finnugorok vagyunk vagy törökök, esetleg más nép? Eligazodás napjaink szenzációiban. A nyelvek rokonításának szempontjai. A magyar nyelv finnugor nyelvrokonságának bizonyítékai. A nyelvrokonság, kulturális rokonság, genetikai rokonság ismervei. A finn nyelv segítségével mutatjuk be, hogy a magyar a finnugor nyelvcsaládba tartozik. Kötelező olvasmányok: Rédei Károly: Őstörténetünk kérdései, Balassi, Bp., 1998. Domokos Péter: Szkítiától Lappóniáig, Akadémiai, Bp., 1990. Pusztay János: Az ugor-török háború után. Bp., 1977. Komoróczy Géza: Sumer és magyar?, Magvető, Bp., 1976.

MRNB17 Szabadon választható ismeretek irodalomtudományból

Felelős tanszék: Modern Irodalomtörténeti és Irodalomelméleti Tanszék

Felelős oktató: Orbán Jolán

Teljesítendő min. 24 kredit.

Megjegyzés: A tantárgyat a Klasszikus Irodalomtörténeti és Összehasonlító Irodalomtudományi Tanszék és a Modern Irodalomtörténeti és Összehasonlító Irodalomtudományi Tanszék közösen gondozza.

MRNB1701 Szabadon választható irodalomtudományi szeminárium I.

Kötelező [Szeminárium] 2ó/4k

Teljesítés módja: Gyakorlati jegy

Meghirdetés: mindkét félév. Javasolt felvétel: 1. félév (max.: 6. félév).

Megjegyzés: A tanszék órakinálatából választott kurzusok. Általános és speciális irodalmi ismeretek bővítése, egyéni preferenciák alapján. Területek: Irodalomtörténet: antik, középkori, reneszánsz, barokk, felvilágosodás-kori, romantikus és modern világirodalom, régi, klasszikus és modern magyar irodalom; átfogó kérdések (pl. korszakolások, eszme- és stílusirányzatok) és részterületek (Homérosztól Baudelaire-en át Eco-ig és az első irodalmi és nyelvemlékektől Esterházyig). Irodalomelmélet és műinterpretáció: ismeretek egyes irányzatokról, szövegértelmezési gyakorlatok, speciális kompetenciák elsajátítása. A hat féléves képzés során e tárgyból 24 kreditet kell teljesíteni. A teljesítés üteme nem szabályozott, mindazonáltal praktikus minden szemeszterben felvenni ilyen típusú kurzus(oka)t.

MRNB1702 Szabadon választható ismeretek irodalomtudományból II.

Kötelező [Szeminárium] 2ó/4k

Teljesítés módja: Gyakorlati jegy

Meghirdetés: tavaszi félév. Javasolt felvétel: 2. félév.

MRNB1703 Szabadon választható ismeretek irodalomtudományból III.

Kötelező [Szeminárium] 2ó/4k

Teljesítés módja: Gyakorlati jegy

Meghirdetés: őszi félév. Javasolt felvétel: 3. félév.

MRNB1704 Szabadon választható ismeretek irodalomtudományból IV.

Kötelező [Szeminárium] 2ó/4k

Teljesítés módja: Gyakorlati jegy

Meghirdetés: tavaszi félév. Javasolt felvétel: 4. félév.

MRNB1705 Szabadon választható ismeretek irodalomtudományból V.

Kötelező [Szeminárium] 2ó/4k

Teljesítés módja: Gyakorlati jegy

Meghirdetés: őszi félév. Javasolt felvétel: 5. félév.

MRNB1706 Szabadon választható ismeretek irodalomtudományból VI.

Kötelező [Szeminárium] 2ó/4k

Teljesítés módja: Gyakorlati jegy

Meghirdetés: tavaszi félév. Javasolt felvétel: 6. félév.

MRNB18 Nyelvtudományi speciális kollégiumok

Felelős tanszék: Nyelvtudományi Tanszék

Felelős oktató: Medve Anna

Teljesítendő min. 8 kredit.

MRNB1801 Nyelvtudományi speciális kollégiumok

Kötelező [Előadás/Szeminárium] 4ó/8k

Teljesítés módja: K és / vagy Gy

Meghirdetés: mindkét félév. Javasolt felvétel: 0. félév (min.: 3. félév, max.: 6.

félév).

Megjegyzés: A tantárgy keretében az általános és alkalmazott nyelvészet néhány speciális területén (választhatóan: Általános nyelvészet, Anyanyelvi nevelés, A magyar mint idegen nyelv/hungarológia, Számítógépes nyelvészet) van módjuk a hallgatóknak az elmélyedésre. A cél kettős: egyrészt praktikus tudást kapnak; másrészt betekintést szakirányú és speciális képzéseink anyagába (így az MA szintű programok előkészítése is itt kezdődik.) Kötelező olvasmányok: Crystal, David: A nyelv enciklopédiája. Osiris, Budapest, 1998, Fodor István: Mire jó a nyelvtudomány? Gondolat, Budapest, 1968. Gósy Mária: Pszicholingvisztika. Corvina Kiadó, Budapest, 1999. Kálmán László - Nádasdy Ádám: Hárompercesek a nyelvről. Osiris, Budapest, 1999. Kiefer Ferenc - Siptár Péter(szerk.): A magyar nyelv kézikönyve. Akadémiai, Budapest, 2003. Wardhaugh, Ronald.: Szociolingvisztika. Osiris: Budapest., 1995. (illetve az adott kurzuson az oktató jelöli ki a kötelező irodalmak listáját)

MRNB19 Záródolgozat

Felelős tanszék: Klasszikus Irodalomtörténeti és Összehasonlító Irodalomtudományi Tanszék

Felelős oktató:

Teljesítendő min. 4 kredit.

MRNB1901 Záródolgozat

Kötelező [Szakdolgozat] 2ó/4k

Teljesítés módja: Szakdolgozat

Meghirdetés: tavaszi félév. Javasolt felvétel: 6. félév.